

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ HUMAN RIGHTS ASSOCIATION

Necatibey Cad. 82/11-12,
Kızılay – Ankara
Tel: 00 90 312 230 35 67-68-
69
Faks: 00 90 312 230 17 07
E-mail: posta@ihd.org.tr,
<http://www.ihd.org.tr>

2018 TÜRKİYE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLÂNCOSU

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ		
Dur İhtarına Uymadıkları Gerekçesiyle Güvenlik Güçleri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar ve Silah Kullanma Yetkisinin İhlali, Toplumsal Gösterilerdeki Saldırıları, Sokağa Çıkma Yasakları Dönemi.	1'i çocuk olmak üzere 15 kişi	9
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	5	6
Sınır Bölgelerinde Öldürülen ve Yaralananlar	4'ü çocuk, 3'ü asker olmak üzere toplam 10 kişi	10'u asker olmak üzere 41 insan
Özel Güvenlik Görevlileri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	-	-
TOPLAM	30	56
CEZAEVLERİNDE ÖLENLER	23	7'si çocuk 13 kişi
GÖZALTINDA ÖLÜMLER	5 intihar iddiası	--
FAİLİ MEÇHUL SALDIRILAR	2	7
RESMİ HATA VE İHMAL		
Resmi Hata ve İhmal Sonucu Ölen ve Yaralananlar	2'si çocuk, 1'i polis 7 yurtaş zırhlı araç ya da sivil polis aracı çarpması, 26'sı çocuk, 34'ü tren kazası, olmak üzere 89 yurtaş çeşitli ihmaller sonucu yaşamını	6'sı çocuk, 2'si asker, 1'i polis 26 yurtaş zırhlı araç ya da sivil polis aracı çarpması, 410 kişi tren kazası, 216 mahpus, 138 Asker, 1737 öğrenci ve 911 kişi gıda zehirlenmesi, 3'ü çocuk 37 yurtaş çeşitli ihmaller sonucu

İnsan Hakları Derneği (İHD) hükümet dışı bağımsız ve gönüllü bir kuruluştur. 1986 yılında 98 insan hakları savunucusu tarafından kurulan derneğin günümüzde 28 şubesi, 6 temsilciği ve 7945 üyesi bulunmaktadır. Türkiye'deki en eski ve en büyük insan hakları örgütü olan İHD'nin "tek ve belirli amacı, 'insan hak ve özgürlükleri' konusunda çalışmalar yapmaktır."

	yitirdi. TOPLAM: 96	yaralandı. TOPLAM: 3417
Polis ve Asker İntiharları / İntihar Teşebbüsleri/Şüpheli Ölümler	4 Er'in intihar, 6 Er'in ise kaza ya da arkadaşı ile şakalaşırken, 1 üsteğmenin intihar ve 1 polisin intihar ederek yaşamlarını yitirdikleri iddia edildi. TOPLAM: 12	1 Er'in linç edilerek, 1 Er'in de kaza ile vurularak, 1 polis 'inde silahıyla vurularak yaralandığı iddia edildi. TOPLAM: 3
Yasa Dışı Örgüt Saldırıları (Sivil Yerleşim Yerlerinde Yapılan Saldırıları)	4 Korucu, 9 yurttaşın öldürülmelerinin HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.	
SALDIRIYA UĞRAYANLAR		
Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi / Üyesi	2	93
Gazeteci	-	3
Öğretmen / Öğretim Üyesi	7	8
Öğrenci	-	25
Polis/Asker/Korucu	2	5
Diğer (İşçi, Sağlık Çalışanı, Bel.Bşk, Korucu, Memur, Muhtar, Yabancı Uyruklu, Avukat, STK Mensubu vb)	9 (1 sendika gnl. Bşk,1 yurttaş Kürt olduğu için)	52
TOPLAM	20	186
SİLAHLI ÇATIŞMALAR		
Asker, Polis ve Geçici Köy Korucusu	86'sı Asker, 3'ü Polis, 18'i Korucu olmak üzere TOPLAM: 107	193'ü Asker, 14'ü Polis, 29'u Korucu olmak üzere TOPLAM: 236
Silahlı Militan	39'u sınır ötesinde olmak üzere Toplam:391	6
Siviller	1'i çocuk olmak üzere toplam: 4 yurttaş.	1'i çocuk olmak üzere toplam: 4 yurttaş.
TOPLAM	502	246

MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLEN ve YARALANAN SİVİLLER	2'si çocuk olmak üzere 3 kişi	13'ü çocuk olmak üzere 22 kişi
KUŞKULU ÖLÜM ve YARALANMALAR		
Erkek	2	
Kadın	41	1
Çocuk	8	
TOPLAM	51	1

NAMUS CİNAYETLERİ		
Erkek	1	-
Kadın	-	-
Çocuk	-	-
NEFRET CİNAYETLERİ/YARALANMALAR	8	16
TOPLAM	9	16
KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Kadın İntiharları	39	18
Öldürülen Kadınlar	320	
Toplumsal Alanda Kadına Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz, Ev İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar		832
Fuhuşa Zorlanan Kadınlar		527
2 Kasım 2018’de basına yansıyan bilgilere göre, CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, kadına yönelik şiddetle ilgili İçişleri Bakanlığının yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesine alınan yanıtta; 2018 yılının ilk 7 ayında şiddete maruz kalan kadın sayısının 96 bin 417 olduğunu belirtildi, 2018 yılının ilk 7 ayında şiddete maruz kalan kadınlardan 393 ’ünün hayatını kaybettiğini ifade edildi.		
TOPLAM	359	1377
ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Çocuk İntiharları	21	6
Öldürülen/Öldürmeye Teşebbüs Edilen Çocuklar	51	62
Ev İçi, Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar/Taciz/Tecavüz	--	502 çocuk Taciz/İstismar, 186 Çocuk Edirne genelinde valilik açıklamasına göre hamile olarak hastaneye başvuru, 392 Çocuk İst. Bağcılar Devlet hastanesine hamile olarak başvuru, 158 çocuk gelin ile ilgili İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Hastanesindeki kayıt sayısı. TOPLAM: 1235 ÇOCUK
Okulda Şiddet		44
TOPLAM	72	1303

İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele	15'Çocuk Toplam: 356
Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	5'i 15'Çocuk Toplam: 246
Köy Korucuları Tarafından Yapılan İşkence ve Kötü Muamele	--
Cezaevlerinde İşkence ve Kötü Muamele	1149
Kolluk Güçleri ve Resmi Yetkililer Tarafından Tehdit ve Ajanlık Teklif Edilenler	160
Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Dövülen ve Yaralananlar	2598
Özel Güvenlik Görevlileri Tarafından İşkence ve Kötü Muameleye Maruz Kalanlar	4
TOPLAM	4513

SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Dokümantasyon Merkezi verilerine göre; sokağa çıkma yasaklarının süresiz(sona erdirileceği tarihin ucu açık bırakılarak) ve/veya gün boyu (24 saat sürmesi öngörülür biçimde)uygulanmaya başlandığı ilk tarih olan 16 Ağustos 2015'ten 1 Ocak 2019 tarihine kadar geçen süre içerisinde toplam 11 il ve en az 51 ilçede resmi olarak tespit edilebilen en az 351 sokağa çıkma yasağı ilanı gerçekleşmiştir.

<https://tihv.org.tr/16-agustos-2015-1-ocak-2019-tarihleri-arasinda-ilan-edilen-sokaga-cikma-yasaklari/>

KİŞİ GÜVENLİĞİ ve ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Alınanlar	1029'u Sosyal Medya Paylaşımları Olmak Üzere
---------------------	--

	<p>TOPLAM:9654</p> <p>(Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Dairesi, 19 Aralık 2018’de yaptığı açıklamada, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 2018 yılı içinde gözaltına alınan 7 bin 109 kişiden 2 bin 754’ünün tutuklandığını ve 2 bin 828’inin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığını belirtti.)</p>
Tutuklananlar	<p>227’si Sosyal Medya Paylaşımları Olmak Üzere</p> <p>TOPLAM: 1107</p> <p>(Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Dairesi, 19 Aralık 2018’de yaptığı açıklamada, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 2018 yılı içinde gözaltına alınan 7 bin 109 kişiden 2 bin 754’ünün tutuklandığını ve 2 bin 828’inin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığını belirtti.)</p>
İrkçı Saldırıları	<p>1 Ölü, 26 Yaralı</p>
Tutuklu Gazeteciler	<p>Türkiye cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü gazeteci ve Medya çalışanı: 171</p>
Tutuklu/Hükümlü Milletvekili ve Belediye Başkanları	<p>16 milletvekili/ 29’u tutuklu, 21’i hükümlü olmak üzere 50 belediye Başkanı halen cezaevindedir.</p>
Alıkonulan Asker ve Polisler	<p>Polis memurları Vedat Kaya, Sedat Yabalak ile Uzman Çavuşlar Hüseyin Sarı, Süleyman Sungur, Sedat Vardar, Ferdi Polat, Ümit Gıcı, Mevlüt Kahveci Astsubay Semih Özbey, Er Müslüm Altuntaş, Sedat Sorgun, Adil Kavaklı.</p>

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

<p>Yasaklanan Etkinlikler</p>	<p>2018 yılı içerisinde 1 er ay boyunca 19 kere eylem ve etkinlikler (Hakkâri’de 7 defa, Van’da 6 defa, Aydın’da defa 1 Gaziantep’te defa 2) Van’da cezaevi çevresinde tüm eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır, 11 Tiyatro oyunu, 7 konser, 5 Panel, 1 Konferans, 2 protesto eylemi, 1 Kahvaltı etkinliği, 1 (8 Mart eylemi), 6 Newroz Kutlaması, 10 Basın Açıklaması, 7 Yürüyüş, 1 İmza Standı, 1 Dayanışma Gecesi etkinliği, 6 LGBTİ Etkinliği, 3 Üniversitede Yapılmak İstenen Sohbet Etkinliği, 1 Grev, 1 Tv Çekimi, 1 Şölen, 3 Anma Etkinliği, 2 Festival, 1 Oturma Eylemi, 19 İHD İst.Şb. F oturması Etkinliği, 19 İHD İst.Şb. Cumartesi Anneleri, 17 İHD Diyarbakır Şb. Cumartesi Anneleri, 17 İHD Batman Şb. Cumartesi Anneleri, 1 Cenaze Töreni, 4 Nöbet Eylemi, 1 Mevlit, 1 Katliam Anma (Maras), 3 Üniversite etkinliği olmak üzere TOPLAM: 171</p>
<p>Toplatılan, Yasaklanan ve Para Cezası Uygulanan Yayın Organları ile Baskına Uğrayan Gazete ve Yayın Organları</p>	<p>Azadiya Welat gazetesi için 3 kez toplatma kararı alınmıştır. 4 kez gazete baskını yapılmıştır. 1 kez matbaa baskını yapılmıştır. 2 dergiye baskın yapılmıştır. 9 kitap hakkında toplatma kararı verilmiştir. 5 kitap yasaklanmıştır. 1 kez kitaba el konulmuştur. 1 kez gazete dağıtımını engellenmiştir. 5 gazete kapatma kararı alınmıştır. 7 kez afiş, bayrak, tabela toplatma kararı verilmiştir. 2 televizyon programına para cezası verilmiştir. 16 kez televizyon programını durdurma kararı verilmiştir. 3 yayınevine baskın gerçekleşmiştir. 1 kez sanat evi baskını yapılmıştır. 2 Haber sitesine baskın yapılmış ve birinin editörü gözaltına alınmıştır. 9 ilde gazete irtibat bürosuna baskın yapılmıştır. 20 kez gazete ve haber ajansı siteleri kapatılmış veya engellenmiştir. 15 habere internet erişimi engellenmiştir. 17 sosyal medya hesabı erişimi engellenmiştir. 5 internet sitesine erişim engellenmiştir. 3 Youtube kanalına erişim engellenmiştir. 1 gazeteye toplam 17 bin TL para cezası verilmiştir. TOPLAM: 133</p>
<p>Kapatılan Basın, Yayın, Radyo, Televizyon ve Haber</p>	<p>8 Temmuz 2018’de OHAL kapsamında 701</p>

Ajansları	sayılı Kanun Hükmünde Kararname Resmi Gazete 'de yayınlandı. Buna göre 3 gazete (Halkın Nabzı, Özgürlükçü Demokrasi ve Welat), 1 televizyon kanalı (Avantaj TV) kapatıldı.
-----------	--

2018 YILINDA AÇILAN SORUŞTURMALAR

SORUŞTURMA SAYISI: 59

SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİ SAYISI: 464

2018 YILINDA AÇILAN VE DEVAM EDEN DAVALAR	“BARIŞ İÇİN AKADEMİSYENLER” DAVALARI	2018 YILINDA SONUÇLANAN DAVALAR
2356 kişi hakkında 190 dava tespit edilebildi.	59 Akademisyene 1 er yıl 3 er ay, 3 Akademisyene 1 er yıl 6 ay, 1 Akademisyene 2 yıl 6 ay (Şebnem Korur Fincancı), 1 Akademisyene ise 2 yıl 3 ay (Gencay Gürdoy) hapis cezası verildi. TOPLAM: 72 YIL 6 AY	173 kişiye 510 bin 953,TL para cezası verildiği, 264 kişinin beraat ettiği, 2 kişiye ev hapsi verildiği, 2 kişiye siyaset yasağı getirildiği, 85 davadan 356 kişiye toplam 1560 yıl, 3 ay, 2 gün hapis cezası verildiği tespit edilebildi. Özgür Gazeteciler inisiyatifi (ÖGİ), 2018 yılında 521 gazetecinin yargılandığını, 112 gazeteciye toplam 547 yıl, 3 gazeteciye ise müebbet hapis cezası verildiğini açıkladı.

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	849
2018 Yılında Açılan Soruşturmalar	20 kişiye 3 soruşturma açıldığı tespit edilebildi,
2018 Yılında Açılan Davalar/ Sonuçlanan Davalar	808 kişiye dava açıldığı, 422 kişinin beraat ettiği,23 kişiye ise toplam 14 yıl 7 ay hapis

	cezası verildiği tespit edilebildi.
2018 Yılında Açılan Davalar/ Sonuçlanan Gezi Parkı Davaları	602 kişi hakkında soruşturma başlatıldığı, 133 kişiye 7 dava açıldığı, 20 kişinin beraat ettiği ve 5 kişiye toplam 10 yıl 5 ay 14 gün hapis cezası verildiği tespit edilebildi.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına veya Saldırıya Uğrayan, Siyasi Parti, Sendika ve Dernekler	21 Parti Binası, 3 Kültür Merkezi, 5 Halkevi'ne polis baskını/ 30 Parti Binasına Saldırı Toplam: 59
Kapatılan / Kapatılmak İstenen Siyasi Partiler, Sendika, Vakıf ve Dernekler	1 Vakıf, 13 dernek, 4 Halkevi Şubesi, 1 Kütüphane, 1 Öğrenci Kolektifi (ODTÜ)

EKONOMİK VE SOSYAL HAKLAR

İşten Çıkarılanlar:

- İçişleri Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya irtibatı bulunduğu değerlendirilen, görevin niteliğiyle bağdaşmayan eylemleri olduğu görülen 103'ü köy, 156'sı mahalle muhtarı olmak üzere toplam 259 muhtar, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından görevlerinden uzaklaştırıldı.
- 3 Belediye Başkanı, İçişleri bakanlığı tarafından görevden alındı.
- 2 Milletvekilinin, vekillikleri düşürüldü.
- İHD tarafından tespit edilebilen 9633 işçi işten çıkarıldı (çeşitli özel kurumlar)
- 4 Nisan günü Genel İş'e Sendikası Diyarbakır şubesi tarafından yapılan açıklamada 696 Sayılı KHK ile 722 belediye çalışanın işine son verildiği öğrenildi.
- 8 Temmuz 2018'de, 701 sayılı son Kanun Hükmünde Kararname (KHK) Resmi Gazete'de yayımlandı. Yayımlanan son KHK ile beraber çeşitli kamu kurumlarında görev yapan toplam 18 bin 632 personel meslekten ihraç edildi.

TOPLAM: 29.251

<http://www.guvenlicalisma.org/> 2018 yılı içerisinde en az 1923 işçi yaşamını yitirdi.

CEZAEVLERİ	
Cezaevlerinde Sağlık Hakkı İhlali	1423
Cezaevlerinde Haberleşme Hakkı İhlali	272
Cezaevlerinde Disiplin Cezaları	728
Cezaevlerinde Sevk/Sürgün Uygulamaları	462